

Letno zaključno vsebinsko poročilo 2023

I. PREDSTAVITEV ORGANIZACIJE

I.1. Poslanstvo organizacije

Grajenje spodbudnega okolja za povezovanje, soupravljanje, angažirano ustvarjanje ter civilnodružbeni aktivizem.

I.2. Vizija

Programski stebri bodo do leta 2026 tematsko poenoteni okrog ključnih tem, s čimer se bomo ažurno odzivale_i na aktualne družbene razmere, učinkoviteje dosegale_i ciljne skupine in večjo prepoznavnost v družbi in medijih.

Vzpostavile_i bomo center kritične pismenosti, ki bo mlade in pedagoške delavke_ce spodbujal k uporabi orodji kritične pismenosti za angažirano sodelovanje v družbenem življenju. V sklopu centra bomo prilagodile_i pedagoški model kritične pismenosti za poučevanje določenega šolskega predmeta, ki se bo pilotno izvajalo v dveh srednjih šolah.

Živahna in pretočna umetniška skupnost bo z drugimi skupnostmi v lokalnem okolju sodelovala pri naslavljanju aktualnih družbenih vprašanj. Z rezidenčno umetniško platformo SobaZaGosteMaribor in programom v Galeriji K18 bomo to skupnost gradile_i in podpirale_i. Mestna občina Maribor bo kulturno-umetniške vsebine prepoznavala kot mestotvorne in jih temu primerno podpirala.

Animirani kratkometražni film za odrasle bo pripoznan in širšemu občinstvu dostopen filmski format. K razvoju področja bomo doprinesle_i s kontinuiranim programom animiranega filma in strokovnimi izobraževalnimi programi. Festival StopTrik bo mednarodno uveljavljen festival s številno splošno in strokovno publiko, ki bo polnila dvorane mestnega kina Maribor.

V Mariboru bosta prepoznana pomen in vloga prostovoljstva. Naša organizacija bo k temu pripomogla preko zagovorniških aktivnosti in podpirala prostovoljske organizacije pri izvajanju procesov prostovoljskega dela.

Natančno definirana merila uspeha organizacije in finančno stabilne zaposlitve bodo ustvarjale vključujoče in spodbudno delovno okolje ter ugodne pogoje za razvoj ključnih programov.

I.3. Delovanje v javnem interesu

Zavod ima priznan status programa v javnem interesu na področju kulture s strani Ministrstva za kulturo od leta 2009. V mesecu decembru 2019 smo s strani Ministrstva za kulturo prijeli novo odločbo, ki naši organizaciji priznava status v javnem interesu na področju kulture tudi v prihodnje.

Marca 2012 smo pridobili tudi status organizacije za mlade v javnem interesu v mladinskem sektorju s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ki je bil na podlagi mnenja Urada RS za mladino 15.2.2022 s strani Ministrstva za kulturo podaljšan.

I.4. Programsko sodelovanje in mreženje

Zaradi kakovosti in raznovrstnosti programov naše organizacije sodelujemo z drugimi lokalnimi in nacionalnimi organizacijami v mnogih kratkoročnih in dolgoročnih projektih in smo člani več lokalnih, regionalnih in mednarodnih mrež.

Zavod je soustanovitelj in **član Mladinske mreže MaMa, član Centra nevladnih organizacij Slovenije in društva Asociacija**. Aktivno **sodelujemo v Ustanovi nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon in v Iniciativi filmskih festivalov**. Na mednarodnem nivoju smo **član Evropske mreže neodvisnih kulturnih centrov - Trans Europe Halles, član mednarodne mreže Animation Hub in član mreže Animamus/ Animiramo**.

Organizacija je podpisnica Etičnega kodeksa organiziranega prostovoljstva, **članica "Slovenske mreže prostovoljskih organizacij"** in **koordinatorica lokalne mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«**, v katero je vključenih 76 lokalnih prostovoljskih organizacij.

Konec leta 2021 smo pričeli z izvajanjem projekta **»Povezani v prostovoljstvu« v sodelovanju s Slovensko filantropijo in Društvom za promocijo prostovoljskega dela**. Projekt je povezoval organizacije, ki smo že vrsto let aktivne na področju prostovoljstva in delujemo kot mreže za prostovoljstvo, oziroma podpora prostovoljskim organizacijam na nacionalni/regionalni/lokalni ravni. V letu 2023 sta pričela delovati dva lokalna brskalnika (mb.prostovoljstvo.org, nm.prostovoljstvo.org) prostovoljskih del in prostovoljskih organizacij, ki promovirata prostovoljstvo v družbi in v lokalnem okolju

(Maribor, Novo mesto) ter omogočata hitrejši in lažji dostopanje do informacij o ponujenih prostovoljskih delih in prostovoljskih organizacijah.

Konec leta je zaživela tudi spletna aplikacija EVI, s katero je lažje in hitrejše koordiniranje in mentoriranje prostovoljcev, prostovoljci imajo možnost lasnega profila in vnosa podatkov o opravljenih delih in urah, organizacije lahko pripravljajo poročila o prostovoljskem delu in izdelajo ikonografike, generirajo poročila za AJPES, prav tako obstajajo načini za e-shranjevanje in e-podpisovanje dokumentov (dogovor o prostovoljskem delu, potrdilo o opravljenih prostovoljskih urah), vzpostavljena je klepetalnica, kjer se lahko prostovoljci neke organizacije pogovarjali med seboj in z mentorjem ter razdelek, kjer se lahko prostovoljcem dodajajo nagrade za opravljeno prostovoljsko delo.

Naša organizacija je med leti 2022 in 2024 partnerica v projektu Erasmus+ Mladina: Sodelovalno partnerstvo na področju mladine z naslovom **Mladi za urbano prostovoljstvo (Forward in Urban Youth Volunteering 21)**. Sodelovalno partnerstvo sestavljamo organizacije **Asociatia Grupul Pont iz Romunije, Obstinska Fondatsia Plovdiv iz Bolgarije, Omilos UNESCO Neon Thessalonikis iz Grčije, Omladinski savez udruženja Kruševo iz Severne Makedonije, Novi Sad Omladinska prestolnica Evrope-Opens iz Srbije in Pekarna Magdalenske mreže iz Maribora**. Osnovni namen partnerstva je prostovoljstvo mladih postaviti v središče odpornosti mest na krize (podnebna, pandemija...) in v središče dolgoročnega razvoja mest, ki temelji na pravičnosti, sodelovanju in skupni viziji preobrazbe mest.

V letu 2023 smo ponovno vzpostavili sodelovanje v prostovoljskem projektu **Pekarna DOBIŠ DAŠ z Mladinskim domom Maribor in Domom Antona Skale**.

Vrsto let smo na področju informiranja in svetovanja **člani Strateškega sveta ISIO**, ki ga vodi **Andragoški zavod Maribor**.

V letu 2023 smo bili partnerji dveh projektov, sofinanciranih s strani Active Citizens Fund Slovenia, ki sta namenjena sodelovanju mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi in krepitvi avtonomije ter kritične misli mladih. **Kritično opismenovanje o teorijah zarot** smo izvajali z **Inštitutom za delavske študije in z Mariborskim radiem študent MARŠ**, projekt **Učenje za participativno demokracijo** pa izvajamo v sodelovanju z **Organizacijo za participatorno družbo**. Partnerstva v tovrstnih projektih se nam zdijo smiselna, saj mlade spodbujajo k soodločanju, solidarnosti in razumevanju procesov participativne in neposredne demokracije.

Nadaljevali smo z delom v projektu **Moje mesto skozi čas (My city through time)**, ki ga sestavlja sedem organizacij partneric, med katerimi je vodilna **Documenta iz Zagreba**, in je sofinanciran iz programa Erasmus+: Mladi v akciji, Ključni ukrep 2 - sodelovalna partnerstva. Poleg naše organizacije in Documente so partnerji še **Fundacio Solidaritat ub (Barcelona), Blockfrei (Dunaj), United societies of Balkans (Thessaloniki), Associazione Quarantasettezeroquattro (Gorica), Artistania e.V. (Berlin)**.

V sklopu projekta “**Umetniki za umetniško izobraževanje**”, sofinanciranem iz programa Erasmus +, Ključni ukrep 1: Učna mobilnost posameznikov, smo tudi v letu 2023 **sodelovali s Hrvaškim društvom likovnih umetnikov in z Zavodom MARS**. Gostili smo 20 dijakinj in dijakov iz srednjih šol za oblikovanje iz Hrvaške. Naredili smo izbor mentorjev s področja stop animacije, fotografije, slikarstva in umetniških intervencij v javnem prostoru ter za dijake pripravili 10 dnevno umetniško izobraževanje v Mariboru z bogatim spremljevalnim programom. Izobraževanju je sledila zaključna razstava.

V sklopu mednarodne izmenjave oziroma nadaljevanja **sodelovanja Pekarne Magdalenske mreže, Univerze USEK iz Libanona ter profesorja in umetnika Mihe Vipotnika**, ki kontinuirano poteka od leta 2017, smo pripravili projekt, katerega prvi del je bil zastavljen kot rezidenca libanonskih umetnikov v Mariboru in je rezultiral v razstavi »Razdejanih obratov, pokončna soba«. Drugi del bi se moral odviti med oktobrom in novembrom kot enomesečna rezidenca slovenskim umetnikov v Libanonu. Žal smo morali zaradi genocida, ki ga Izrael izvaja nad Palestinci in konflikta, ki se širi tudi po regiji, rezidenco v Libanonu preklicati. Z izbranimi slovenskimi umetniki smo v novembru in decembru delali v Sloveniji. Razstava »Hiša: med otokom in arhivom« v OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, je tako predstavljala drugi in zaključni del projekta izmenjave med libanonskimi in slovenskimi umetniki mlajše generacije.

V okviru Mednarodnega filmskega festivala StopTrik sodelujemo že trinajst let z mnogimi partnerskimi organizacijami iz Slovenije in tujine. V letu 2023 izpostavljam sodelovanje študentov animacije v konceptualni delavnici stop animacije Workshot 2.0: Cenzura. Tri fazno delavnico je organizirala naša organizacija v sodelovanje z mrežo univerz v sklopu Kombiniranega intenzivnega programa Erasmus+, ki ga **koordinira Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici in ki vključuje sledeče partnerje: Akademija likovne umetnosti na Dunaju (Avstrija); Univerza uporabnih znanosti v Zgornji Avstriji (Wels, Avstrija); Nova bolgarska univerza v Sofiji (Bolgarija); Akademija likovnih umetnosti v Zagrebu (Hrvaška); EKA Estonska akademija umetnosti v Talinu (Estonija); Universidade Lusófona de Lisboa (Portugalska).**

Osnovni namen **konzorcija Film in Maribor**, v katerem od leta 2019 aktivno delujejo poleg naše organizacije **Film Factory Maribor, Zavod Mars Maribor in Društvo Mitra**, je povezovanje nevladnih organizacij, ki v Mariboru delujemo na področju filmskega prikazovanja, produkcije in izobraževanja, z namenom ustvarjanja bolj profesionalnega okolja za delovanje na vseh treh področjih.

Na področju kulture zelo **dobro sodelujemo s štirimi javnimi zavodi t.j. z Narodnim domom Maribor, z Lutkovnim gledališčem Maribor, Mariborsko knjižnico in z Muzejem narodne osvoboditve Maribor**. Na področju mladine in kulture dobro sodelujemo tudi z **relevantnimi nevladnimi organizacijami**, tako iz Maribora, kakor tudi iz drugih krajev po Sloveniji. Sodelovanja potekajo tako na področju priprave in izvajanja skupnih programov in projektov na področju mladine, civilne družbe, kakor tudi skupne priprave in izvajanja umetniških vsebin. Prav tako sodelujemo na področju oblikovanja in zagovornišva tistih kulturnih politik, ki so usmerjene v dobrobit delavk in delavcev v kulturi in tistih, ki

omogočajo prebivalkam in prebivalcev ter tudi obiskovalkam in obiskovalcev mesta intelektualni razvoj, opolnomočenje in užitek.

I.5. Organizacijska struktura

Organi zavoda so direktorica zavoda in svet zavoda. Zavod vodi direktorica. Svet zavoda sestavljajo ustanoviteljica, predstavnica zaposlenih v zavodu in trije zunanji strokovnjaki s posameznih področji.

V letu 2023 je bilo v zavodu zaposlenih 6 oseb (5 redno zaposlenih in 1 udeleženka programa javnih del). Sodelovali smo s 16 stalnimi zunanjimi sodelavci in z 25 občasnimi zunanjimi sodelavci. V organizirano Prostovoljsko delo mladih za mlade, ki je vezano na šolsko/študijsko leto, je bilo vključenih 46 prostovoljcev, 29 prostovoljcev je delovalo na področju kulture, nekateri projektno, nekateri pa skozi celo leto. Pet (5) mesecev je v naši organizaciji opravljalo mednarodno prostovoljsko delo 6 mladih v okviru Evropske solidarnostne enote.

Na začetku leta redno zaposleni sodelavci v sodelovanju z zunanjimi sodelavci, iniciativnimi skupinami in samoorganiziranimi mladimi pripravimo letni načrt dela v naši organizaciji, postavimo cilje, rezultate, določimo metode dela in oblikujemo strategije. Letni programski in organizacijski plan sprejme svet zavoda. Sledimo zastavljenim kvalitativnim in kvantitativnim ciljem, pri svojem delovanju pa smo dovezetni tudi za pobude in predloge mladih, mladinskih iniciativ in organizacij, ki se tekom leta obračajo na nas. Če se predlagane vsebine skladajo z našo vizijo, jih v skladu z našimi zmožnostmi tudi organizacijsko, tehnično ali finančno podpremo.

V letu 2021 smo sodelavci zavoda pripravili nov strateški načrt organizacije za obdobje petih let (2021 – 2026), ki mu tudi dosledno sledimo.

Konec meseca junija smo imeli delovno srečanje s predstavnico upravljalca ACF - Active Citizens Fund Slovenia, ki naši organizaciji v letih 2021 – 2024 nudi institucionalno podporo, na katerem smo govorili o podpori pri iskanju razpisnih (so)financerjev, o komunikacijski strategiji naše organizacije, dotaknili pa smo se tudi realizacije strateškega načrta.

II. PODROČJA DELOVANJA

Krovni dokumenti, ki jih pri našem delu upoštevamo so Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS), Resolucija o Nacionalnem programu za mladino (2013-2022), poročilo Quality Youth Work in raziskava Mladina 2020 Položaj mladih v Sloveniji. Izsledke raziskave Mladina 2020 upoštevamo pri pripravi programa, posebej se nam zdi pomembno, da področje priložnostnega učenja ponovno pridobiva na pomenu in da je eden izmed zaključkov raziskave, da je potrebno krepiti prostore civilne družbe.

Program naše organizacije je bil v letu 2023 skozi tri stebre (mladina, kultura, civilna družba) osredotočen na deset (10) programskih sklopov:

1. Spodbujanje, promocija in podpiranje pomena prostovoljstva med mladimi
2. Dostop mladih do trga delovne sile in podjetnost mladih,
3. Avtonomija mladih
4. Neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
5. Spodbujanje vključevanja v mednarodno mladinsko delo in učnih mobilnosti v mladinskem delu ter njihova krepitev,
6. Ustvarjanje produkcijskih pogojev za angažirano umetnost
7. Izobraževanje na področju kulture
8. Skupnostno delo - Aktivno sodelovanje pri pripravi in izvajanju lokalnih, nacionalnih politik na področju mladine in kulture
9. Zdrav način življenja in preprečevanje različnih odvisnosti mladih.

Zavod Pekarna Magdalenske mreže zasleduje vrednote aktivnega državljanstva mladih, spodbujanja njihove participacije v civilno-druženem dogajanju, kritične odzivnosti mladih na družbene probleme tako v lokalnem okolju kot širše, s programi poskušamo preprečevati radikalizacijo mladih v smeri ekstremnega desničarstva in sovražni govor ter spodbujati socialno vključevanje vseh mladih (bodisi migrantov, priseljencev, mladih iz LGBTQ+ skupnosti, socialno depriviligiranih mladih...). Hkrati menimo, da poleg neformalnega izobraževanja veliko vlogo v mladinskem delu igra tudi priložnostno učenje, ki ga je veliko zlasti na področjih kulturnega in umetniškega ustvarjanja mladih.

V letu 2023 smo programe in projekte izvajali v skladu z letnim programom dela. Z realizacijo letnega programa smo zadovoljni, saj smo sledili zastavljenim ciljem in dosegli rezultate, ki smo jih načrtovali. Glede na dinamiko objav javnih razpisov tako na občinskem, kakor tudi na nacionalnem nivoju, ki so v večini primerov v začetku tekočega leta, smo bili primorani po prejemu rezultatov in pogodb, določene cilje uskladiti z odobrenimi finančnimi sredstvi. Dinamika sofinanciranja tako na občinski kakor tudi na nacionalni ravni nam povzroča velike težave pri načrtovanju in izvajanju letnega programa zavoda. Kljub vsemu smo zelo zadovoljni z aktivnim vključevanjem mladih v programe zavoda, z odzivi mladih, strokovne in zainteresirane javnosti.

Upoštevajoč zaostrene družbeno-politične in ekonomske razmere, smo programske vsebine naše organizacije osredotočali zlasti na izvajanje projektov in programov, ki mlade opolnomočujejo, jih usmerjajo v aktivno državljanstvo in nekonvencionalno politično participacijo, v njih spodbujajo ustvarjalnost in jih vzgajajo v družbenopravičnostno misleče posameznice in posameznike. Tudi na področju kulture si vseskozi prizadevamo za participatorne pristope k snovanju in izvajanju programa, kar omogoča sodelovanje in vključevanje mladih, ki imajo interes delovati na področju kulture. S kritičnostjo, ki za nas pomeni etični in politični imperativ, usmerjen v družbenopravičnostno mišljenje in delovanje, prepletamo vse naše programe in hkrati vztrajamo na tem, da sta avtonomnost in konstantno preizpraševanje lastne pozicije nujno potrebni za kakovostno ustvarjanje in družbeno angažirano delovanje.

Z vključevanjem mladih v pripravo in izvedbo mladinskih programov in projektov ter z odzivi mladih, ki se udeležujejo programov in projektov naše organizacije, smo zelo zadovoljni in jih jemljemo kot potrdilo, da naše mladinske programe peljemo v pravo smer. Ponosni smo na dejstvo, da na področju motivacije mladih za vključevanje v aktivnosti naše organizacije in posledično aktivnega sodelovanja mladih pri načrtovanju, pripravi in izvedbi programov nimamo večjih težav, kar pripisujemo predvsem dolgoletnemu kontinuiranemu delu z mladimi, izkušnjam z mreženjem in široki socialni mreži naših sodelavcev. Večkrat tekom leta smo tako s strani mladih, kako to tudi s strani zainteresirane javnosti, slišali pohvala glede izbranih vsebin v smislu kreativnosti, uporabnosti in smiselnosti ter kakovosti izvedbe. V okviru neformalnih izobraževanj za mlade, ki so vsebinsko zahtevnejša, včasih ne dosegamo zastavljenih ciljev glede števila udeležencev, smo pa v letu 2023 cilje glede števila udeležencev občutno presegli z delavnicami kritične pismenosti na temo participativne demokracije v srednjih šolah.

Skozi produkcijo na področju kulture mladi in ostali zainteresirani udeleženci nikoli ne ostajajo le obiskovalci, temveč imajo priložnost poglobljenega dojetanja vsebin, stika z ustvarjalci in nadaljnega vključevanja in sodelovanja. Uspešno smo se povezovali tudi z drugimi akterji na področju kulture v mestu bodisi z nevladnimi organizacijami bodisi z javnimi zavodi. Sodelovanja potekajo tako na področju priprave in izvajanja skupnih umetniških vsebin, kakor tudi na področju oblikovanja in zagovorništva tistih kulturnih politik, ki so usmerjene v dobrobit delavk in delavcev v kulturi in ki omogočajo prebivalcem ter obiskovalcem mesta intelektualni razvoj, opolnomočenje in užitek.

Z ostalimi uporabniki KC Pekarna in s širšo javnostjo smo v dveh delih obeležili 29 let KC Pekarna, v mesecu juniju v KC Pekarna, v sredini septembra pa na Trgu svobode v središču mesta. Glede na nenehne pritiske s strani odločevalcev, smo veseli, da je tako veliko število ljudi praznovalo z nami. Programe in projekte smo izvajali v prostorih zavoda v Upravni stavbi v Kulturnem centru Pekarna in v OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, ki smo ga v letu 2023 dodatno obnovili in opremili s sredstvi, ki smo jih pridobili na razpisu MKC-20223, ki ga je objavil Javni sklad RS za kulturne dejavnosti. Določene vsebine želimo še posebej približati mladim in jih v ta namen izvajamo na osnovnim in srednjih šolah, fakultetah, na Andragoškem zavodu Maribor v okviru programa PUM-O....

Izpostaviti želimo, da na težave naletimo zgolj v odnosu odločevalcev do našega delovanja (in delovanja NVO nasploh). Največje ovire, s katerimi se vsako leto srečujemo, so finančne narave. Tukaj predvsem izpostavljamo v zadnjih letih vedno nižja programska sredstva tako na ravni države, kakor tudi na ravni MOM, ki so na voljo za posamezen mladinski center. Prav tako nizko sofinanciranje ne omogoča zaposlovanje novih mladih ljudi v organizacijah (in otežuje že ohranjanje obstoječih zaposlitev). Odnos do dela nevladnih organizacij se kaže tudi v dinamiki sofinanciranja. Na področju mladine smo s strani Mestne občine Maribor komaj 11.7.2023 prejeli začasno odločbo in aneks k Pogodbi o sofinanciranju programa v mladinskem sektorju, ki je opredeljeval zmanjšano sofinanciranje, v začetku meseca oktobra pa aneks števil. 2 k Pogodbi o sofinanciranju programa v mladinskem sektorju, na podlagi katerega smo prejeli vsa sredstva, odobrena na javnem razpisu. Glede na zaplete, smo tako dvanajstine prejeli ponovno komaj 20.7.2023, tako kot v letu 2022.

Na področju kulture smo aneks k Pogodbo o sofinanciranju kulturnega programa za leto 2023 s strani Mestne občine Maribor prejeli v sredini meseca julija, prve dvanajstine pa 20.7.2023.

Prav tako vidimo težave tudi v okostenelosti organov, ki določajo smernice mladinske in kulturne politike, kar se kaže tako v oblikah, kakor tudi v vsebinah, ki jih razpisujejo in jim moramo slediti.

Svetla izjema je Active Citizens Fund Slovenia, ki nam je na podlagi uspešne prijave na razpis v letih 2021 – 2024 namenil sredstva za institucionalno podporo NVO. Prizadevamo si, da ob pomoči ACF mentorjev kakovostno izvajamo strateški načrt naše organizacije.

Skupno smo v zavodu v letu 2023 izvedli 1342 aktivnosti, ki se jih je udeležilo 10 169 udeležencev/gledalcev/obiskovalcev. Beležili smo 330 odzivov v medijih, od katerih je bilo 63 večjih članov v strokovnih in dnevnikih medijih.

Svoje dosežke v letu 2023 ocenjujemo glede na zastavljene cilje, vsem preprekam in izzivom navkljub, zelo pozitivno. V veliki meri to pripisujemo predvsem požrtvovalnosti in vztrajnosti naših sodelavcev, ki kljub težkim razmeram, v katerih se nevladne organizacije nahajamo, ter gledano širše, splošni gospodarski in družbeni krizi, programe peljejo zavzeto, zagnano in kakovostno. Prav tako smo vsako leto znova hvaležni vsem prostovoljkam in prostovoljcem, ki s svojimi pobudami in predlogi pomagajo krogiti programe naše organizacije in širijo dober glas o naši organizaciji tudi izven meja lokalnega okolja.

III. 1. Spodbujanje, promocija in podpiranje pomena prostovoljstva med mladimi

Razvijanje in izvajanje organiziranega “**Prostovoljskega dela mladih za mlade**” je vsa leta delovanja ena izmed temeljnih dejavnost naše organizacije. Prostovoljstvo prepoznavamo kot eno izmed najpomembnejših oblik aktivne participacije mladih v družbi, ki mlade hkrati tudi trajnostno spodbuja k zagovorništvu tistih posameznikov oziroma skupin, ki potrebujejo podporo, svetovanje, opolnomočevanje ali neposredno pomoč.

V letu 2023 je **46** mladih prostovoljcev v okviru programa »Prostovoljskega dela mladih za mlade« delovali na treh področjih:

1. Nudenje brezplačne učne pomoči:

Program zajema neposredno pomoč pri učenju otrokom in mladostnikom s šolskimi težavami, predvsem s težavami pri učenju, s poudarkom na osebni pomoči, ki zajema nudenje vzpodbude in podpore pri premagovanju vsakodnevnih težav. Prostovoljci so 27 uporabnikom nudili 480 brezplačnih učnih pomoči.

2. Mladi proti podnebnim spremembam:

Prostovoljci so tekom šolskega leta pripravili in izvedli več aktivnosti. Objavili so Likovni natečaj o podnebni krizi Odpad zaklad. Nagovarjali so mlade, da prispevajo risbe, slike ali skulpture, pogoje je bil le, da je vsaj del izdelka iz odpadnih ali recikliranih materialov ter da delo tematizira podnebno krizo. Prejeli smo 63 del, ki smo jih razstavili v Vetrinjskem dvoru, kasneje pa smo razstavo prenesli na II. Gimnazijo Maribor. Sodelovali so učenci OŠ Polzela in OŠ Kungota, dijaki Prve in II. gimnazije Maribor ter dijaki Konservatorija za glasbo in balet Maribor. Nekaj del so prispevali tudi mladi izven vzgojno izobraževalnih inštitucij.

Konec meseca marca so pripravili dvodnevni dogodek Krasni vroči svet, ki je bil namenjen poglobljeni seznanitvi mladih z naravoslovnimi in družbenimi vidiki podnebnih sprememb, s potrebnimi političnimi in ekonomski ukrepi za zmanjšanje krize ter z raznolikimi oblikami ter metodami podnebnega boja. Med drugimi smo gostili tudi priznana klimatologinjo, dr. Lučko Kajfež Bogataj. Dogodka se je udeležilo 94 mladih (osnovnošolci, dijaki, zainteresirani mladi).

3. Pekarna DOBIŠ DAŠ-aktivno in ustvarjalno preživljanje prostega časa z mladimi z manj priložnostmi

PEKARNA DOBIŠ DAŠ je program, katerega osnovni namen je aktivno preživljanje prostega časa z otroki in mladostniki z manj priložnostmi. Program je namenjen otrokom in mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami. Skupina prostovoljcev je enkrat na teden po dve uri obiskovala otroke in mlade v enoti 2 Mladinskega doma Maribor. Ponovno pa smo vzpostavili tudi sodelovanje z Domom Antona Skale Maribor, kjer bodo prostovoljci začeli aktivno sodelovati v januarju 2024.

Mladim prostovoljcem smo nudili strokovno podporo v obliki rednih mentorskih srečanj celotne skupine prostovoljcev (6 srečanj) ter konzultacij z zunanjo strokovno sodelavko za skupino Nudenje brezplačne učne pomoči (4 strokovne konzultacije).

Mladi v naši organizaciji opravljajo **prostovoljsko delo tudi na področju kulture**. Pomagali so pri pripravi in izvedbi 13. StopTrik Mednarodnega Filmskega festivala, pri pripravi in izvedbi projektov na področju vizualne umetnosti v OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, ter pri pripravi in izvedbi izobraževanje in usposabljanj na področju kulture. Na področju kulture je v letu 2023 delovalo **29** prostovoljcev.

Pet (5) mesecev je v naši organizaciji opravljalo mednarodno prostovoljsko delo tudi **6** mladi prostovoljci v okviru **Evropske solidarnostne enote**, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi projektov in programov na področju mladine in kulture, prav tako pa so organizirali tudi lastne dogodke. Veliko pozornosti smo namenili tudi promociji mobilnosti mladih v našem lokalnem okolju. ESE prostovoljci so se udeleževali dogodkov (Sejem študentske mobilnosti Svet na dlani, Kako v tujino?), program Evropske solidarnostne enote pa so predstavljali tudi na srednjih šolah (II. gimnazija Maribor, Prva gimnazija Maribor, Dijaški dom Prometne šole Maribor).

Skupno je 81 prostovoljcev v naši organizaciji v letu 2023 na področju mladine in kulture opravilo 7142 prostovoljskih ur.

Skozi leta razvijanja in izvajanja organiziranega prostovoljskega dela opazamo spremembe v motivih za udeleževanje na tem področju. V zadnjih dveh letih se mladi za prostovoljsko delo odločajo predvsem zaradi pridobivanja novih znanj in kompetenc, širjenja socialne mreže, pridobivanja poglobljenega znanja na določenem področju, želje po pripadnosti skupini podobno mislečih vrstnikov, potrebe po druženju in udeleževanju v dejavnostih, ki na različne načine spreminjajo lokalno skupnost, pa tudi družbo na splošno. Ponovno se v večji meri vključujejo dijaki in študentje, še vedno pa tudi mladi, ki so bodisi končali fakulteto in nimajo službe bodisi niso zaključili študijskega programa. Glede na odziv mladih menimo, da so programi dobro zastavljeni, zanimivi in koristni za mlade in širšo skupnost in bomo s temi vsebinami in metodami dela nadaljevali tudi v letu 2024.

V zavodu smo posebej osredotočeni na spodbujanje in promocijo prostovoljstva v lokalni skupnosti in na podporne aktivnosti za sistemsko uveljavljanje in ureditev področja prostovoljstva. Kot **koordinatorji lokalne mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«**, v katero je vključenih **76** prostovoljskih organizacij na lokalnem nivoju, delujemo skozi tri stebre: informiranje in promocija, izobraževanje, strukturna podpora.

V letu 2023 smo v mesecu aprilu v okviru informiranja in promocije skupaj s članicami mreže pripravili in izpeljali Dan za spremembe v Mariboru, konec meseca maja pa Festival prostovoljstva v Mariboru 2023. V okviru festivala smo skupaj s Slovensko filantropijo, ki aktivno sodeluje pri pripravi nove nacionalne strategije razvoja prostovoljstva 2024-2028, za organizacije članice mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«, organizirale posvet, na katerem smo organizacije prispevali stališča in mnenja glede potreb prostovoljskega sektorja, izpostavili smo izzive, s katerimi se srečujemo in priložnosti, ki naj bi jih naslovili ukrepi nove strategije. Dogodka se je udeležilo 15 organizacij.

V okviru festivala izpostavljamo tudi pogovor z mag. Acom Prosnikom in Nino Babič o moči prostovoljstva za duševno zdravje skupnosti, ki smo ga organizirali v Muzeju narodne osvoboditve Maribor. Pogovor se je osredotočal predvsem na to, kako lahko z udejstvovanjem v prostovoljstvu premagujemo psihološke stiske, gradimo zaupanje do ljudi, krepimo samospoštovanje in spoštovanje različnosti drugih.

Projekt "Povezani v prostovoljstvu", ki ga je sofinanciralo Ministrstvo za javno upravo, je povezoval organizacije, ki smo že vrsto let aktivne na področju prostovoljstva in delujemo kot mreže za prostovoljstvo, oziroma podpora prostovoljskim organizacijam na nacionalni/regionalni/lokalni ravni. V letu 2023 smo vzpostavili dva lokalna brskalnika prostovoljskih del in prostovoljskih organizacij (mb.prostovoljstvo.org, nm.prostovoljstvo.org), ki omogočata hitrejšo in lažje dostopanje do informacij o ponujenih prostovoljskih delih in prostovoljskih organizacijah. Konec leta je zaživela tudi spletna aplikacija za vodenje evidenc EVI, ki omogoča hitro in učinkovito vodenje evidenc prostovoljcev in opravljenih prostovoljskih ur. Veliko časa smo namenili testiranju določenih funkcij in usposabljanju organizacij za uporabo novih digitalnih rešitev. Eno izmed usposabljanj smo izpeljali za članice Prostovoljstvo v Mariboru tudi v okviru obeležitve mednarodnega dneva prostovoljstva.

V letu 2023 smo beležili podobno število tistih posameznikov, ki se obračajo na našo organizacijo kot na koordinatorja mreže »Prostovoljstvo v Mariboru«, z željo po vključitvi v prostovoljsko delo na lokalnem nivoju, z namenom širitve socialne mreže in pridobivanja novega znanja in veščin, kot v preteklem letu. Predvidevamo, da je to povezano s precejšnjo prisotnostjo naše organizacije v medijih in s priporočili posameznic in posameznikov. Kot koordinatorji mreže si prizadevamo tudi, da mladi, ki se odločajo za prostovoljstvo, prepoznavajo ranljivost le-tega v sodobni družbi, kjer prevladuje neoliberalna ideologija in da znajo sami kritično ovrednotiti nekatere sodobne prostovoljske prakse.

III. 2. Dostop mladih do trga delovne sile in podjetnost mladih

Na področju dostopa mladih do trga dela se v naši organizaciji vsebinsko posvečamo predvsem delavskim pravicam, problematiki brezposelnosti, boju proti prekarnim oblikam dela ter združništvu, saj želimo mlade opozoriti na pasti nekritičnega prevzemanja idej in smernic neoliberalizma in jih opolnomočiti za informiran vstop na tako imenovan trg delovne sile ter jih vzpodbuditi, da ozavestijo pomen boja za delavske pravice v zgodovini in danes.

V **9. letniku Rosine šole delavskih pravic za mlade**, ki je potekala v mesecu decembru 2023 in se ga je aktivno udeležilo 25 mladih, ki obiskujejo program PUM-O Andragoškega zavoda Maribor, smo se skozi različne aktivnosti ukvarjali z zgodovino delavskega boja, pomenom delavskega organiziranja, oblikami dela in pomenu zaposlitve, zavarovane s temeljnimi delavskimi pravicami in dohodkom, ki zagotavlja dostojno življenje, s prekarim delom in z načini izkoriščanja delavcev.

III. 3. Avtonomija mladih

Pred več kot desetimi leti smo pripravili pedagoški model kritične pismenosti. Po kontinuirani redni rabi metod kritične pismenosti za delo z mladimi, s pedagoškimi in mladinskimi delavci vzpostavljamo **Center kritične pismenosti**. V okviru Centra kritične pismenosti smo v letu 2023 izvajali za dijake Delavnice kritične pismenosti na različne teme: podnebna kriza, participatorna demokracija. Izvedli smo 27 delavnic, ki se jih je udeležilo 815 dijakov (Prva gimnazija Maribor, II. Gimnazija Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Gimnazija Ptuj, Gimnazija Antonio Sema Piran). Za pedagoške delavke in delavce smo izpeljali usposabljanje »Kritična in medijska pismenost«, ki smo ga uspešno prijaviли v sistem KATIS - Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, katerega upravljavec je Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Štiridnevnega usposabljanja se je udeležilo 6 pedagoških delavcev. V novembru 2023 smo v sodelovanju z Gibanjem za pravice Palestincev organizirali seminar Branje besede=branje sveta z naslovom Osvobajanje in kolonizacija Palestine, ki je z raznolikimi gosti pod drobnogled postavil izraelsko okupacijo palestinskih ozemlj, apartheid in genocid. Seminar, ki se ga je udeležilo 50 udeležencev, smo zaključili s pogovorom s Kristino Božič in Borisom Vasevom o problematičnem medijskem diskurzu o vojni v Gazi in okupaciji Palestine.

Knjižnica tete Rose – knjižnica s čitalnico z družbeno angažirano literaturo ponuja mladim in zainteresirani javnosti vsak delovni dan dostop do kakovostne literature družbenih in političnih teoretikov in aktivistov. V letu 2023 je bilo izposojenih 67 kom knjižnega gradiva.

V skladu z mislijo Rose Luxemburg, po kateri se naša knjižnica imenuje, smo v okviru programa **Knjižnica tete Rose – predavanja in izobraževanja** v letu 2023 organizirali 7 bralnih, pogovornih in filmskih večerov o delih, ki jih hranimo v knjižnici, prav tako pa o progresivnih družbeno-političnih gibanjih, ki jih dela v knjižnici obravnavajo. Povabili smo 7 strokovnjakov in beležili 107 udeležencev.

Informiranje se vsako leto znova izkaže kot pomembna dejavnost naše organizacije in eno ključnih področij, ki vplivajo na doseganje avtonomije mladih in njihovo aktivno participacijo v družbi. Pri svojem delu združujemo različne pristope, sledimo trendom, vsekakor pa smo mnenja, da z osebnim pristopom ponudimo mladim največ. Ocenjujemo, da je prenova naše spletne strani prispevala k temu, da jo mladi pogosteje obiskujejo, tedenski napovednik naše organizacije in socialna omrežja (FB, IG) pa so ključni načini komuniciranja z mladimi. Mladi v našem centru iščejo informacije za zadovoljevanje lastnih interesov in informacije o možnih oblikah pomoči za razreševanje njihovih osebnih stisk in problemov bodisi osebno, po telefonu ali elektronski pošti. V letu 2023 smo beležili 495 posredovanih informacij osebno, po telefonu ali elektronski pošti.

O svetovanju v našem centru govorimo, kadar gre za usmerjanje posameznikov, družin, skupin z dajanjem nasvetov, odpiranjem različnih možnosti reševanja njihove težave, nudenjem pomoči pri opredeljevanju ciljev in dajanje potrebnih informacij. Izvajajo ga zunanje strokovne sodelavke. Tudi v letu

2023 je bilo na voljo brezplačno **»Individualno svetovanje mladim z učnimi težavami, težavami v komunikaciji in medsebojnih odnosih«**, v okviru katerega je bilo zaradi omejenih finančnih sredstev izvedenih le 10 svetovanj mladim.

III. 4. Neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih

Programne neformalnega učenje pripravljamo z namenom večanja kompetenčne opremljenost mladih za njihovo ekonomsko in socialno osamosvajanje ter aktivno participacijo v družbeno-političnih procesih. Mlade želimo opremiti z ustreznimi znanji, veščinami za opravljanje kontinuiranega mladinskega in prostovoljskega dela in jih usposobiti za delovanje v vrstniškem skupinskem delu.

S kakovostnimi in družbeno-kritičnimi vsebinami želimo zadovoljiti tudi mlade, ki si želijo zahtevnejših vsebin, ki jih lokalno okolje ponuja le v manjšem obsegu, pri čemer sledimo poslanstvu in načelom naše organizacije.

V oktobru in novembru 2023 smo v okviru »**Usposabljanja mladih za pomoč vrstnikom**«, ki je obvezno usposabljanje pred pričetkom opravljanja organiziranega »Prostovoljskega dela mladih za mlade« v naši organizaciji, izpeljali 10 predstavitev programa na srednjih šolah in fakultetah, 2 uvodna informativna srečanja in 3 izobraževanja za neposredno delo. Za prostovoljsko delo v naši organizaciji smo usposobili 22 mladih.

V mesecu marcu pa smo izpeljali **Vmesno usposabljanje za celotno skupino prostovoljcev**, je bilo osredotočeno na krepitev motivacije za prostovoljsko delo, na ustvarjanju dobre skupinske dinamike v skupini prostovoljcev in na krepitev kompetenc za individualno delo z uporabniki.

Tudi v letu 2022 smo se uspešno prijavi na razpis Ministrstva za izobraževanja, znanost in šport za umestitev treh naših vsebin namenjenih pedagoškim in mladinskim delavcem v Katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja v šolskem letu 2022/ 2023 (KATIS). Za 10 vzgojno-izobraževalnih delavcev smo pripravili tridnevno delavnico "**Gledališče dialoga kot metoda pri delu z mladimi**".

Za članice mreže Prostovoljstvo v Mariboru smo v sodelovanju s Centrom za socialno delo Maribor v mesecu oktobru organizirali delavnico na temo »**Nasilje nad otroki in postopki zaščite**«, ki je bila prva iz cikla Skupnostni pristop pri zaznavi nasilja v družini. Delavnice se je udeležilo 18 udeležencev.

Sodelavci in prostovoljci **smo se udeležili 14 izobraževanj in usposabljanj** na lokalnem in nacionalnem nivoju s področja mladinskega dela, informiranja in komuniciranja, prostovoljskega dela, Erasmus+: Mladina, Evropska solidarnostna enota, podnebnih sprememb, migracijah, delovno-pravne zakonodaje...

Mladi so bili zadovoljni z izvedbo programa, kar ocenjujemo na podlagi vmesnih in končnih evalvacij, pogovorov in izraženih želja, da tudi v prihodnje organiziramo podobna izobraževanja in usposabljanja s področij, ki so sorodna že obravnavanim, in hkrati nadgradimo že obravnavane teme. Znanja, ki so jih pridobili na usposabljanjih, so ocenili kot izjemno koristna in uporabna, saj jim zagotavljajo nove veščine in omogočajo nove pristope pri izražanju njihovih zamisli, talentov, predvsem pa jih urijo v njihovi

kreativnosti in svobodi. Zraven tega jim zagotavljajo nove socialne veščine, ki jim pomagajo pri razvijanju in uravnavanju odnosov, globlje razumevanje izzivov, s katerimi se dnevno srečujejo, hkrati pa tudi priložnost vrednotenja njihovega dosedanjega vedenja in dela.

III. 5. Spodbujanje vključevanja v mednarodno mladinsko delo in učnih mobilnosti

Zavod že od leta 2004 vsako leto redno gosti in v tujino pošilja prostovoljce Evropske prostovoljske službe (Erasmus+ Mladi v akciji program Evropske komisije) oziroma mednarodne udeležence v okviru **Evropske solidarnostne enote** (ESE). ESE je namenjen mladim od 18. do vključno 30. leta in jim omogoča neformalno izobraževanje znotraj mednarodnega prostovoljskega projekta ter ponuja možnosti za sodelovanje v solidarnostnih aktivnosti (pripravištva in zaposlitve) doma ali v tujino. V letu 2020 smo pridobili nov znak kakovosti za pošiljajočo in gostiteljsko organizacijo, v letu 2021 smo pridobili znak kakovosti za vodilno organizacijo.

ESE prostovoljci iz Bosne, Francije in Italije so konec meseca januarja končali z opravljanjem prostovoljskega dela, v mesecu septembru pa smo pričeli za dobo desetih mesecev gostiti 3 nove ESE prostovoljcev, ki prihajajo iz Bosne, Hrvaške in Turčije.

Projekt je zasnovan tako, da s pomočjo neformalnega in priložnostnega učenja prispeva k razvoju kakovostnih aktivnosti na področju mladine, kulture in družbene angažiranosti. Prostovoljci so pomagali pri načrtovanju, pripravi in izvedbi mladinskih, kulturnih, civilno-družbenih programov in projektov, prav tako pa so izvajali tudi lastne projekte. Veliko skrb smo namenili tudi promociji mobilnosti mladih. ESE prostovoljci so v našem lokalnem okolju preko različnih oblik aktivno promovirali program ESE in Erasmus+ Mladi v akciji.

Nadaljevali smo z delom v mednarodnem projektu **Mladi za urbano prostovoljstvo (Forward in Urban Youth Volunteering 21)**, podprtem s strani programa Erasmus +, ki je prav tako namenjen krepitvi prostovoljstva, tukaj s fokusom na mladih v mestnih okoljih. V okviru partnerstva smo izvedli raziskavo o obstoječih praksah prostovoljstva mladih v partnerskih mestih in pripravili osnutek Bele knjige za prostovoljstvo mladih v partnerskih mestih. V Mariboru smo gostili petdnevno srečanje mednarodnih partnerjev, v okviru katerega smo soorganizirali Mednarodni dogodek: Urbano prostovoljstvo mladih, na katerem so bile predstavljene dobre prakse urbanega prostovoljstva mladih v vključenih evropskih mestih (Maribor, Thessaloniki, Novi Sad, Cluj-Napoca). Največji poudarek je bil na prostovoljstvu v Mariboru, saj se je s svojimi aktivnostmi predstavilo več organizacij s prostovoljskimi programi, ki delujejo na različnih področjih, kako prostovoljstvo spodbuja MOM pa je predstavil predstavnik Urada za kulturo in mladino Mestne občine Maribor. Slovenske filantropije je na dogodku podala zakonodajno okolje prostovoljstva v Sloveniji. S projektom nadaljujemo še v začetku leta 2024.

Nadaljevali smo z delom tudi v projektu **»Moje mesto skozi čas' (My city through time)**, ki ga sestavlja sedem organizacij partneric, med katerimi je vodilna Documenta iz Zagreba, in je sofinanciran iz programa Erasmus+: Mladi v akciji, Ključni ukrep 2 - sodelovalna partnerstva. Udeležili smo se partnerskih srečanj v Zagrebu in Berlinu. Po dogovorjeni in s partnerji usklajeni metodologiji smo izdelali tri tematske sprehode po Mariboru, ki smo jih z udeleženci preizkusili tudi v praksi.

III. 6. Ustvarjanje produkcijskih pogojev za angažirano umetnost

Na področju dostopanja mladih do kulturnih dobrin in ustvarjalnosti smo zaradi dobrih rezultatov in zadovoljstva mladih v preteklih letih, program načrtovali še bolj participatorno in družbeno aktualno ter čim bolj izven polja institucionalne kulture.

V letu 2023 smo delovali na področju vizualnih, avdiovizualnih in uprizoritvenih umetnosti.

1. Vizualna umetnost

Program »**Soba za goste Maribor/GuestRoomMaribor**«, mednarodna rezidenčna platforma, spodbuja večkulturnost in kreativnost mladih. Kot načrtovano, smo tudi v letu 2023 za vsakega umetnika priredili 3 javne dogodke (Spoznajte umetnika_co, Interesni safari in zaključno predstavitev) ter vseskozi tudi letos zasledovali zastavljene cilje, ki vključujejo: (1) omogočanje kontinuirane mednarodne izmenjave umetnikov, (2) spodbujanje produkcije novih projektov in umetniških del, (3) zagotavljanje dobrih produkcijskih pogojev za raziskovanje in ustvarjanje, (4) podpora in sodelovanje z lokalnimi in mednarodnimi nevladnimi organizacijami in umetniki, (5) spodbujanje deljenja izkušenj in znanj, (6) omogočanje izobraževalnih spremljevalnih programov, ki se poglobljajo v raziskovalne teme rezidentov, (7) konstantno razvijanje strategij vključevanja lokalnih skupnosti in širjenja publike sodobno-umetniških dogodkov.

Rezidenčno platformo SobaZaGosteMaribor smo v letu 2023 razvijali skozi šest modulov:

MODUL 1: Rezidenca za vizualne in interdisciplinarne umetnice_ke

MODUL 2: Raziskovalne rezidence

MODUL 3: Rezidence za družbene spremembe

MODUL 4: Kuratorska rezidenca

MODUL 5: Mednarodne izmenjave

MODUL6: Promocija produkcije SobaZaGosteMaribor v Sloveniji in tujini

Izvedenih je bilo 6 rezidenc v Mariboru, gostili smo 11 rezidentov (umetnikov, teoretikov, kuratorjev); izvedli smo 6 javnih predstavitvenih oz. pogovorov z umetniki, 2 Interesna safarija, izvedli smo 11 predstavitev del ali raziskav, ki so nastala v času rezidence, in beležili 291 obiskovalcev na dogodkih. Med septembrom in oktobrom smo objavili odprt poziv Constructing Care. Gre za raziskovalni rezidenčni projekt, katerega cilj je obravnavati vprašanja globalne krize na področju nege/skrbi z lokalne perspektive. Namen rezidence je tudi spodbujanje kulturne produkcije - novega umetniškega dela ali kuratorskega načrta. Na poziv se je odzvalo 75 umetnikov in kulturnih ustvarjalcev. Žirija je izbrala umetnice in kuratorje, ki jih bomo v Mariboru gostili v letu 2024.

Na področju vizualne umetnosti smo v začetku leta gostili slovensko ilustratorko in animatorko Milanko Fabjančič. V OBRAT-u, prostoru umetnosti in participacije, smo postavili pregledno razstavo njenih del, ki smo jo naslovili »Iluzionistka«. O Milanki Fabjančič govorimo kot o iluzionistki, ker s svojo virtuozno risbo, z uporabo osnovnih tehničnih pripomočkov kot sta svinčnik in papir, ustvarja magične svetove. Razstavo si je ogledalo 114 obiskovalcev.

Razstava animatorja Timona Ledra in striparja Romea Toffanettija »Pogled v prihodnost« je bila prirejena v okviru nagradnega natečaja Živel strip, živela animacija! in je še eno izmed poglavij dolgoletnega sodelovanja med Pekarno Magdalenske mreže in zavodom Forum Ljubljana / Stropcore / Stripburger. Razstavo si je ogledalo 126 obiskovalcev, tudi osnovno in srednješolske skupine.

V mesecu juniju in juliju smo v sodelovanju z Društvom prijateljev zmerne napredka (DPZN) in s podporo Ustanove nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon (UPB) in Narodnega doma Maribor pripravili razstavo zapuščine Marka Breclja Preobrat na Trgu revolucije, ki je bila zelo odmevna. Pripravili smo tri javna vodstva. Razstavo si je ogledalo 309 obiskovalcev.

Odzvali smo se vabilu Umetnostne galerija Maribor, Lutkovnega gledališča Maribor, studia Trampolin in galerije Tkalka in se priključili prvemu Maribor Art Walk-u. Vodeni sprehod se je začel pri nas, v OBRAT-u, kjer so si lahko obiskovalci ogledali aktualno razstavo mladih libanonskih umetnikov »Razdejanih obratov, pokončna soba«.

2. Avdiovizualna umetnost

13. StopTrik MFF je s svojo 13. edicijo v petih dneh pestrega dogajanja in 198 animiranimi filmi slavil stop animacijo in spodbujal refleksijo družbenih, kulturnih in političnih fenomenov. Festival je tudi letos ponujal širok nabor dogodkov. O priljubljenosti festivala v mednarodni skupnosti stop animatork_jev nenazadnje priča tudi dejstvo, da je na poziv za tekmovalni program letos prispelo kar 764 animacij. V okviru Mednarodnega tekmovalnega programa je bilo prikazanih 31 najnovejših, najdrznejših in vizualno najbolj osupljivih dosežkov ustvarjalcev animiranih filmov. Skupno je bilo prikazanih 198 filmov na 22 filmskih projekcijah.

Rdeča nit letošnjega tematskega programa je bila CENZURA IN ANIMACIJA. Družbe so že od antike uporabljale propagando in cenzuro za oblikovanje svetovnih nazorov in nadzorovanje vedenja ljudi. Tako kot propaganda so tudi zgodnje legende, miti in pripovedi, ki so se prenašali ustno, služili krepitvi skupne identitete, zvestobe ter spoštovanju do vladajočih. Cenzura in zgodbe so nadzirali pretok informacij v družbi in služili kot sredstvo za odvracanje od določenega vedenja ali stališč, ki so ogrožala obstoječ družbeni red. Vprašanje cenzure v animaciji, ki je vplivalo na slogovne izbire in ustvarjalne strategije različnih generacij animatorjev, je ključno za razumevanje dinamike filmske zgodovine. Različne prakse

cenzure, ki se pojavljajo v današnjih družbah, so lahko pogosto dvoumne, vendar je njihov kulturni pomen nedvomen. Prav tako na novo opredeljujejo komunikacijske prakse, ki jih raziskujejo sodobni umetniki, preoblikujejo metafore in vplivajo na interpretacije občinstva.

Zavrtele so se štiri retrospektive, sestavljene iz animacij, ki so zaradi svojih idej in sporočil v določenih obdobjih ogrožale družbeni status quo in bile v nekaterih primerih tudi prepovedane.

13. edicija festivala StopTrik je ponovno ponudila večdnevno produkcijsko delavnico animiranega filma za otroke pod vodstvom profesionalne animatorke. Delavnica je potekala štiri zaporedne dni v Lutkovnem gledališču Maribor. Na delavnici so udeleženci ustvarili skupen kratek animirani film v tehniki stop animacije, ki je bil predstavljen na zaključni slovesnosti festivala.

Profesionalna delavnica Workshot je zajemala delavnico kritične pismenosti, oblikovanje koncepta, pisanje scenarija in stop animacijo. Delavnice so se udeležili in študenti animacije (Akademija umetnosti Univerze v Novi Gorici (Slovenija), Akademija likovne umetnosti na Dunaju (Avstrija); Univerza uporabnih znanosti v Zgornji Avstriji (Wels, Avstrija); Nova bolgarska univerza v Sofiji (Bolgarija); Akademija likovnih umetnosti v Zagrebu (Hrvaška); EKA Estonska akademija umetnosti v Talinu (Estonija); Universidade Lusófona de Lisboa (Portugalska), ki so izdelali stop animacije, ki bile predstavljene na zaključni slovesnosti festivala.

Tudi letos smo festival dopolnili z bogatim filmsko-vzgojnim programom za otroke in mlade, krepili sodelovanje s partnerskimi festivali ter nadaljevali s trodelnim tekmovalnim programom stop animacij za otroke, v okviru katerega so otroci glasovali.

V okviru strokovnih obfestivalov, ki smo jih organizirali deset, smo se pogovarjali o načinih utišanja in metodah upora, (ne)soglasju k vdorom v zasebnost, ravnotežje med politiko in ustvarjalnostjo pa smo lovili z dogodki, kjer smo iz prve roke izvedeli podrobnosti iz sveta nastajanja stop animacij.

Festivalski večeri pa niso minili brez zabave, bodisi z razgibanim glasbenim programom z vizualno spremljavo bodisi z animiranimi filme malo drugače. Spremljevalnih dogodkov smo organizirali 7.

Na zaključni slovesnosti v Vetrinjskem dvoru smo Veliko nagrado mariborskega občinstva - Maribor Grand Prix, Nagrada mariborskega občinstva za Mednarodni tekmovalni program: Borderlands, Nagrada mariborske študentske žirije za Mednarodni tekmovalni program: Stop animacije, Nagrada mariborske študentske žirije za Mednarodni tekmovalni program: Borderlands, Posebna omemba študentske žirije: Stop animacija, Posebna omemba študentske žirije: Borderlands, Veliko nagrado mladega občinstva (starostna skupina 6-8 let), Veliko nagrado mladega občinstva (starostna skupina 8-11 let), Veliko nagrado mladega občinstva (starostna skupina 12-14 let) in Posebno omembo direktorice našega zavoda.

Festival smo v letošnjem letu pripravljali z nekaterimi istimi partnerji kot prejšnja leta, veseli pa smo na novo vzpostavljenega sodelovanja z Akademijo umetnosti iz Univerze v Novi Gorici. Posebej smo hvaležni ekipi Vetrinjskega dvora, Narodnega doma Maribor, Lutkovnega gledališča Maribor, Zavodu MARS Maribor, AGD Gustaf ter drugim mednarodnim festivalom animacije ter mariborskim izobraževalnim ustanovam. Sodelovanja so iz leta v leto močnejša in se tudi vedno bolj vsebinsko dopolnjujejo. Vsled tega z mnogimi že načrtujemo sodelovanje pri 14. ediciji festivala StopTrik v letu 2024. V kolikor v naslednjem letu Maribor še ne bo imel delujočega mestnega kina (na primer reaktivacija dvorane Kina Udarnik ali Kina Gledališče), napovedujemo, da bo tudi v letu 2024 Vetrinjski dvor osrednje prizorišče festivala.

Izredno smo ponosni tudi na odziv mednarodnih gostov. Na festivalu se nam je pridružilo 62 priznanih animatorjev, kuratorjev, direktorjev in predstavnikov drugih filmskih festivalov ter strokovnjakov s področja filma.

Beležili smo 1450 gledalcev filmskih projekcij, strokovnih in spremljevalnih obfestivalskih dogodkov pa se je udeležilo 950 udeležencev.

Projekcije stop animacij so namenjene promociji stop animacije širši javnosti v lokalnem in nacionalnem okolju in s tem prispevek k vzgajanju občinstva, ki bo znalo ceniti kakovostni animirani kratkometražni film. Organizirali smo 7 projekcije, na katerih smo beležili pa 142 gledalcev,

Osnovni namen **konzorcija Film in Maribor**, v katerem od leta 2019 aktivno delujejo poleg naše organizacije **Film Factory Maribor, Zavod Mars Maribor in Društvo Mitra**, je povezovanje nevladnih organizacij, ki v Mariboru delujemo na področju filmskega prikazovanja, produkcije in izobraževanja, z namenom ustvarjanja bolj profesionalnega okolja za delovanje na vseh treh področjih.

Na podlagi uspešne prijave konzorcija na Javno povabilo za pripravo vsebinskega koncepta in izbor za izvedbo filmskega programa v dveh sklopih Film v Minoritih za leto 2023, smo v pomladnem delu predvajali skupno 11 projekcij nagrajenih, opaznih, prodornih, pomembnih naslovov, ki razpirajo sodobne teme, nove poglede in zastavljajo pomembna vprašanja vsakdanjosti.

V letu 2023 smo na podlagi rezultatov dveh spletnih anket izdelali Strategijo razvoja občinstva in Strategijo marketinga in komuniciranja z občinstvom, ki nam bodo pomagale tako pri promociji dogodkov konzorcija, kakor tudi pri vzgoji občinstva. Izdelali smo še promocijsko Strategijo za socialna omrežja konzorcija, ki se izkazujejo kot ključni kanal za komuniciranje z občinstvom zainteresiranim za film.

Od leta 2021 smo s festivalom StopTrik člani mednarodne mreže **Animation Hub**, v okviru katere zaradi nove realnosti razmišljamo o novih neodvisnih operacijskih modelih platform kuriranih umetniških filmov in neodvisnih operacijskih modelih za pretakanje filmov. Člani mreže smo strokovna filmska javnost, producenti, programske vodje in kuratorji filmskih festivalov.

Novonastalo mrežo festivalov animiranega filma **Animamus / animiramo** smo v novembru 2022 vzpostavili Flipbook Film Festival, Evropski festival kratkega animiranega filma (Skopje, Makedonija), Balkanima European Animated Film Festival (Beograd, Srbija), Supertoona International Animation Festival (Šibenik, Hrvaška), StopTrik International Film Festival (Maribor, Slovenija / Łódź, Poljska) in Animakom Fest (Bilbao, Španija). Sodelovali smo na enem letnem srečanju mreže ter soorganizirali dva skupna dogodka mreže.

3. Uprizoritvena umetnost

V Mariboru, Slovenski Bistrici in na Jesenicah smo odigrali, v letu 2022 večkrat nagrajeno, **gledališko predstavo »Slava Klavora - Spomenik«**. Predstava govori o komunistični mariborski mladini, med katerimi je kot izjemna agitatorica in organizatorica izstopala Mariborčanka Slava Klavora. Z njo smo obeležili spomin na smrti vseh padlih talcev, ki so bili ustreljeni v mariborskih sodnih zaporih. Beležili smo 360 gledalcev in zelo dober odziv publike.

Na povabilo Mestne občine Maribor smo pripravili zasnovo osrednje slovesnosti pred državnim praznikom – Dan upora proti okupatorju, vključno z veznimi teksti in uskladitvijo protokolarnega dela s predstavo in odigrali predstavo Slava Klavora – Spomenik, ki si jo je ogledalo več kot 100 gledalcev.

III. 7. Izobraževanje na področju kulture

V okviru **Cikla predavanja iz umetnostne zgodovine “Srednjeveška umetna obrt”** smo pripravili 8 vsebin za mlade in ostale zainteresirane. Posameznega predavanja se je udeležilo od 7 do 15 udeležencev.

V sodelovanju s Fim Factory in mariborsko knjižnico smo organizirali tudi **Cikel predavanj Filmski žanri skozi družbeno kritiko**. Gostili smo 10 različnih avtorjev, specializiranih za različne teme. Skupno smo beležili 92 udeležencev oz. povprečno 12 slušateljev na predavanje.

V letu 2023 smo nadaljevali s sodelovanjem s Hrvaškim društvom likovnih umetnikov v sklopu projekta **“Umetniki za umetniško izobraževanje”**, sofinanciranem iz programa Erasmus +, Ključni ukrep 1: Učna mobilnost posameznikov. V okviru projekta smo tokrat v sodelovanju z Zavodom MARS gostili 20 dijakinj in dijakov iz srednjih šol za oblikovanje iz Hrvaške. Naredili smo izbor mentorjev s področja stop animacije, fotografije, slikarstva in umetniških intervencij v javnem prostoru ter za dijake pripravili 10 dnevno umetniško izobraževanje v Mariboru z bogatim spremljevalnim programom. Izobraževanju je sledila zaključna razstava v galeriji Vetrinjskega dvora.

V okviru brezplačnega neformalnega izobraževalnega projekta **Načini gledanja**, ki se je osredotočal na pridobivanje znanj in veščin za delo v kulturnem sektorju, so si udeleženci v mesecu januarju in februarju pod strokovnim mentorstvom ogledali različne kulturne prireditve, katerim je zmeraj sledil voden pogovor in neformalno druženje.

Ob zaključku šestnajst mesečnega programa Načini gledanja, neformalnega izobraževalnega programa, ki je bil namenjen pripadnikom različnih manjšinskih etničnih skupin in priseljencem, smo pripravili dva javna dogodka. Pripravili smo zaključno razstavo, ki je dokumentirala utrinke programa, ki je bil sestavljen iz številnih predavanj, teoretičnih in praktičnih delavnic ter obiskov kulturnih dogodkov v Mariboru.

Na zaključni konferenci Pogled izza Kulturno ustvarjanje migrantk_ov smo slišali kratke prispevke povabljenih gostov in se družili z najbolj priznano antropologinjo in pisateljico iz območja Jugoslavije, dr. Svetlano Slapšak, mlado feministko in avtorico platforme Sve su to vještice iz Sarajeva/Berlina Hano Ćurak, umetnikom iz Beograda/Ljubljane dr. Nenadom Jelesijevićem (Tandem Kitch) in aktivistkama ter teoretičarkama Aigul Hakimovo (Infokolpa, Gmajna) in Petro Meterc (Festival migrantskega filma). Po konferenci, ki se je je udeležilo 52 udeležencev, smo pripravili, uredili in izdali dvojezični zbornik »Pogled izza: Kulturno ustvarjanje migrantk_ov.

Na področju vizualne umetnosti smo v začetku leta gostili slovensko ilustratorko in animatorko Milanko Fabjančič. **Delavnico animacije »S svinčnikom do gibljive slike«** za dijake in študente jev OBRAT-u organiziralo društvo Film Factory. Delavnice se je udeležilo 8 udeležencev.

V okviru projekta Živel strip, živela animacija! in v času razstave »Pogled v prihodnost« smo za pedagoge organizirali delavnico »**Strip v šoli z Davidom Krančanom**«, ki se je udeležilo 7 udeležencev.

Da lahko uspešno delamo na področju kulture in umetnosti, izvajamo kakovostne programe na področju vizualne, avdiovizualne in uprizoritvene umetnosti se zaposleni, sodelavci in prostovoljci naše organizacije **redno udeležujemo aktualnih izobraževanj**, usposabljanj in umetniških in kulturnih dogodkov na področjih, ki so kakorkoli povezana s pridobivanjem znanja in z višanjem kompetenc pri načrtovanju in izvajanju projektov na področju kulture in umetnosti, na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju.

V letu 2023 smo se udeležili 10 izobraževanj s področja kulture in umetnosti.

III. 8. Skupnostno delo - Aktivno sodelovanje pri pripravi in izvajanju lokalnih, nacionalnih politik na področju mladine in kulture

V okviru dogodka **Kakšne soseske moje mesto potrebuje?**, ki so se ga v okviru študijskega predmeta Geografija naselij udeležili študentje geografije Filozofske fakultete UM, profesorji geografije, arhitekture, etnologije in širša javnost, je Inštitut za študije stanovanj in prostora predstavil projekt participativnega načrtovanja območja ob Stolpniški ulici v Ljubljani, ki je nastala kot odgovor na prepoznano dejstvo, da razvoj slovenskih mest usmerjajo predvsem mestna oblast in zasebni kapital. Predstavili so slovensko zemljiško politiko in govorili o tem, na kakšen način kot država in lokalne skupnosti ravnamo s prostorom.

Naša organizacija je nudila organizacijsko ter tehnično pomoč in podporo skupini Mladi za podnebno pravičnost pred in tekom podnebnega štrajka **»Obljube razne še vedno prazne«**, prav tako pa smo sestanke članstva tekom leta gostili v OBRAT-u.

Ministrstvo za javno upravo je pričelo s pripravo nove Strategije razvoja nevladnih organizacij do 2028. Da bi se slišal glas nevladnih organizacij, je tudi Regionalno stičišče NVO Podravja organiziralo regijski **Posvet ob pripravi Strategije razvoja NVO do leta 2028** z NVO, ki smo se ga udeležili in aktivno sodelovali s predlogi in pobudami za podporo in pomoč nevladnim organizacijam pri našem delovanju in razvoju.

Slovenska filantropija, ki koordinira Slovensko mrežo prostovoljskih organizacij, aktivno sodeluje pri pripravi nove Strategije razvoja prostovoljstva 2024-2028, ki se bo oblikovala in sprejemala v letošnjem letu. Ob tej priložnosti so organizirali **Posvet o pripravi strategije razvoja prostovoljstva 2024-2028**, z namenom, da članice mreže prispevamo svoja stališča in mnenja.

V mesecu novembru smo se udeležili **Nacionalnega posveta mladinskega sektorja 2023, ki so ga organizirali** Mreža Mama, MKC Maribor, MOM na pobudo Urada RS za mladino. Na dogodku je tudi naša sodelavka prejela certifikat o usposobljenosti za NPK mladinski delavec_ka.

Udeležili smo se **Regijskega posveta o novih smernicah kulturne politike in prihajajočih spremembah Nacionalnega programa za kulturo**, ki ga je organiziralo Ministrstvo za kulturo. Posvet je bil namenjen pridobivanju predlogov in identificiranju potreb, ki jih imajo NVO, samozaposleni in javni zavodi s področja kulture v Mariboru.

Izpostavili smo le aktivno sodelovanje na nekaterih posvetih. Skupno smo na področju mladine sodelovali na 14 dogodkih, na področju kulture pa na sedmih.

Odzvali smo se vabilu Urada RS za mladino in posodobili prispevek o dobrih praksah naše organizacije pri izvedbi programov v osnovnih in srednjih šolah, s katerimi pomembno dopolnjujemo in nadgrajujemo

proces formalnega izobraževanja. Z namenom krepite vlog neformalnega izobraževanja ga je Urad RS za mladino izdal **Zbornik Mladinski sektor v šolah** v tiskani verziji, dostopen pa je tudi na spletu.

Prav tako smo se odzvali vabilu Urada RS za mladino in posodobili prispevek o naših prostorih za **Zbornik Prostor za mlade**.

V okviru **organizacijske, strokovne in tehnične podpore zainteresiranim** posameznikom, samoorganiziranim in neorganiziranim mladim, iniciativnim skupinam, organizacijam smo koordinirali terminsko in prostorsko rabo naših prostorov v Upravni stavbi v KC Pekarna, ateljejih v Vetrinjskem dvoru, omogočali izposajo tehnične opreme posameznikom in organizacijam, nudili uporabo računalniških delovnih postaj za namene grafičnega oblikovanja in drugega kreativnega ustvarjanja ter nudili organizacijsko, strokovno in tehnično podporo zainteresiranim posameznikom, iniciativnim skupinam in organizacijam.

Na področju **strokovnega dela v procesu prenove Kulturnega centra Pekarna** smo se kot programski koordinator udeležili 10 sestankov Programskega sveta KC Pekarna ter vzdrževali komunikacijo s pristojnimi na MOM (Urad za kulturo in mladino) in MKC. Pripravili in objavili smo 1 poziv Programskega sveta KC Pekarna za letna poročila uporabnikov KC Pekarna in sodelovali pri pregledu prispelih poročil. Na podlagi Upravljalnega modela KC Pekarna iz leta 2010 in letnih pogodb o poslovnem sodelovanju trenutno še vršimo funkcijo programskega koordinatorja v trenutno edini prenovljeni stavbi (t.i. Upravni stavbi) v Kulturnem centru Pekarna. Na Koroški 26 smo podpisniki pogodbe z MOM za prostore, v katerih ustvarjajo trije umetniki, izseljeni iz Upravne stavbe v KC Pekarna. V teh prostorih skrbimo za tekočo komunikacijo med uporabniki in MOM ter za pravočasno plačevanje stroškov, ki nastajajo z uporabo prostorov.

Aktivno smo sodelovali pri pripravi in izvedbi 29. obletnice KC Pekarna. V okviru 29. obletnice KC Pekarna smo organizirali 4 lastne dogodke, aktivno pa smo sodelovali tudi pri pripravi in izvedbi glasbenega programa. V okviru 29. obletnice KC Pekarna, 2. del v jesenskem času smo prav tako aktivno sodelovali s tremi partnerskimi organizacijami pri pripravi in izvedbi glasbenega programa,

Tako kot vrsto let, smo tudi v letu 2023 aktivno programsko sodelovali z **Ustanovo nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon** in se udeležili 8 sestankov in 1 sestanka ustanoviteljev in podpornikov UPB.

Aktivno smo sodelovali tudi v **Iniciativi filmskih festivalov**, katere namen je strokovno povezovanje aktivnih organizatorjev iz cele Slovenije, analiza aktualnega stanja na področju filmskih festivalov v Sloveniji, prepoznavanje problematik delovanja, dialog z odločevalci in prizadevanje za izboljšanje pogojev za ustvarjanje in organizacijo filmskih festivalov ter oblikovanje skupne vizije za prihodnost področja.

III. 9. Zdrav način življenja in preprečevanje različnih odvisnosti mladih

Veganske večerjice, ki jih pripravljamo v sodelovanju z Za živali!, društvom za uveljavitev njihovih pravic, so namenjene promociji etičnega veganstva kot družbeno-političnega gibanja v lokalnem okolju in širše ter ozaveščanju o pomenu pravic živali. Veganske večerjice so sestavljene iz teoretičnih predavanj s področja veganstva, ki jim vedno sledi pokušanje okusnih veganskih jedi.

V letu 2023 smo sodelovali pri pripravi 5 dogodkov (ogled filma, predavanja, predstavitev), ki se jih je udeležilo 102 udeležencev.

IV. DATUM IN KRAJ NASTANKA LETNEGA POROČILA

16. 2. 2024, Maribor

V. DATUM SPREJETJA LETNEGA ZAKLJUČNEGA POROČILA V USTREZNEM ORGANU PRAVNE OSEBE

21. 2. 2024